

Η εορτή της Αγίας Αικατερίνης στη Θεσσαλονίκη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλονίκης

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάσθηκε το διήμερο 24 και 25 Νοεμβρίου η μνήμη της Αγίας Αικατερίνης της Πανσόφου στον ομώνυμο πανηγυρίζοντα Βυζαντινό Ιερό Ναό.

Στον Πανηγυρικό Αρχιερατικό Εσπερινό χοροστάτησε ο Ποιμενάρχης, Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης **κ. Φιλόθεος**, και συμμετείχαν κληρικοί της Μητροπόλεώς μας και πολλοί ευσεβείς Χριστιανοί, οι οποίοι προσήλθαν στη χάρη της Αγίας. Τον θείο λόγο κήρυξε ο Ποιμενάρχης, ο οποίος αναφέρθηκε εκτενώς στον βίο της Αγίας Αικατερίνης, έχοντας ως κεντρικό άξονα την κατά Θεόν σοφία, χάρισμα με το οποίο ήταν προικισμένη.

Την κυριώνυμο ημέρα τελέσθηκε η Πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία ιερουργούντος του Μητροπολίτου μας κ. Φιλοθέου. Τον θείο λόγο κήρυξε ο π. Κωνσταντίνος Φουντουκίδης, Ιεροκήρυκας της Μητροπόλεώς μας, ο οποίος στο κήρυγμά του συνέδεσε τα αγιογραφικά αναγνώσματα της ημέρας με τη ζωή της Αγίας. Προ της απολύσεως ο Επίσκοπος ευλόγησε το κόλλυβο προς τιμήν της Μεγαλομάρτυρος.

Ο Ποιμενάρχης, αφού ευχαρίστησε τον π. Κωνσταντίνο για την ομιλία του, συνεχάρη τον ικανότατο Ιερατικό Προϊστάμενο του Ναού, π. Νεκτάριο Τριανταφυλλίδη, τον συνεφημέριό του, π. Μηνά Βασάκο, και τα μέλη των Εκκλησιαστικών Επιτροπών για την άρτια προετοιμασία και διεξαγωγή της Πανηγύρεως. Ευχαρίστησε επίσης τους εθελοντές που βοήθησαν στη διοργάνωση της φετινής Πανηγύρεως. Τέλος συνεχάρη εγκάρδια αμφοτέρους τους εκλεκτούς χορούς των ιεροψαλτών, οι οποίοι απέδωσαν κατά τρόπο αριστοτεχνικό τους υπέροχους ύμνους της Εορτής.

Ένα από τα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία της Θεσσαλονίκης

Ο περικαλλής Ιερός Ναός της Αγίας Αικατερίνης στη Θεσσαλονίκη αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα σωζόμενα μνημεία της ύστερης βυζαντινής περιόδου και εντάσσεται στον κατάλογο των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Είναι ένας από τους ομορφότερους Ιερούς Ναούς της Μητροπόλεώς μας. Βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά της Άνω Πόλης και μαρτυρεί τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και κοινωνική ακμή της Θεσσαλονίκης κατά τους ύστερους αιώνες της Αυτοκρατορίας.

Η ανέγερση του Ναού τοποθετείται περί τα τέλη του 13ου και τις αρχές του 14ου αιώνα, κατά την περίοδο της δυναστείας των Παλαιολόγων. Η εποχή αυτή χαρακτηρίζεται από έντονη πνευματική αναζωογόνηση που οδήγησε στην άνθηση και ακμή της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Ο Ναός πιθανότατα λειτουργούσε ως καθολικό Μονής, η οποία όμως ούτε σώζεται ούτε μαρτυρείται με βεβαιότητα από τις γραπτές ιστορικές πηγές.

Κατά την οθωμανική περίοδο ο Ναός μετατράπηκε σε τζαμί και μετά την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης επαναλειτουργήσε ως ορθόδοξη χριστιανική Εκκλησία.

Η Ναός της Αγίας Αικατερίνης αποτελεί εξαιρετικό δείγμα της παλαιολόγειας αρχιτεκτονικής. Ανήκει στον τύπο του τετρακιόνιου εγγεγραμμένου σταυροειδούς Ναού με τρούλο, με ιδιαίτερα επιμελημένη τοιχοποιία που χαρακτηρίζεται από το σύστημα της κρυμμένης πλίνθου, τυπικό της εποχής.

Τα εξωτερικά μέτωπα του Ναού κοσμούνται με κεραμοπλαστικά κοσμήματα εξαιρετικής τέχνης, οδοντωτές ταινίες και τυφλά αψιδώματα, στοιχεία που μαρτυρούν την υψηλή καλλιτεχνική στάθμη του εργαστηρίου που τον κατασκεύασε. Το κωδωνοστάσιο και άλλες προσθήκες ανήκουν σε μεταγενέστερες περιόδους.

Στο εσωτερικό του ναού σώζονται σημαντικές τοιχογραφίες του 14ου αιώνα, οι οποίες ακολουθούν το πνεύμα της Παλαιολόγειας Αναγέννησης. Παρά τις φθορές, οι αγιογραφίες φανερώνουν εκλεπτυσμένη τεχνική και αποπνέουν την πνευματικότητα της εποχής.

Ο Ναός της Αγίας Αικατερίνης θεωρείται ένα από τα κορυφαία σωζόμενα δείγματα της βυζαντινής τέχνης στη Θεσσαλονίκη όχι μόνο για την αρχιτεκτονική του κομψότητα αλλά και για τον πλούτο των αγιογραφικών του στρωμάτων. Η ιδιαίτερη θέση του, η τεχνική του αρτιότητα και ο ιστορικός του ρόλος τον καθιστούν μνημείο υψίστης πολιτιστικής αξίας.

